

Knjiga o splitskom kapelniku i skladatelju

Koncem prosinca 2007. godine, splitska Crkva u svijetu, tiskala je knjigu don Šime Marovića *Benedetto Pellizzari*. Ona je plod dugogodišnjeg rada maestra Marovića – istraživanja skladbâ splitskoga prvostolnog kapelnika don Benedetta Pellizzarija († 1789.). Skladbe koje su objelodanjene u ovoj knjizi nalaze se u pismohrani splitske prvostolnice. U njoj su izabrane duhovne skladbe iz bogata Pellizzarijeva djela. Prvostolni pjevački zbor, koji je pjevao Pellizzarijeve bogoslužne skladbe, morao je biti izvođački veoma sposoban. Skladbe odaju visoku duhovnu i umjetničku razinu onodobnoga bogoslužnog pjevanja.

Splitska prvostolnica, posvećena Uznesenju Blažene Djevice Marije na nebo, bila je rasadište duhovnoga i kulturnoga života u gradu Splitu. Crkvena je glazba uvijek zauzimala važno mjesto u splitskoj prvostolnici. Osim gregorijanskog pjevanja, koje se redovito pjevalo u bogoslužju, u prvostolnici se višeglasno pjevalo, kao što se to i u Europi činilo. Mnogi glazbenici, koji su bili kao kapelnici u splitskoj prvostolnici, učili su glazbu u europskim gradovima ili su iz njih došli. Razina glazbenih izvedaba u bogoslužju nije uvijek bila uzorna. Ipak, u nekim se glazbenim razdobljima u splitskoj prvostolnici crkveno glazbeno stvaralaštvo njegovalo produbljenije i stručnije. Sve je to zavisilo o glazbenicima, njihovu glazbenom umijeću i kulturi, koju su oni sa sobom donosili, bilo da su oni bili Hrvati, koji su učili izvan domovine, ili tuđinci, koji su kao kapelnici dolazili u splitsku prvostolnicu kao izobraženi glazbenici.

U drugoj polovini XVIII. st., kada je u splitskoj prvostolnici radio don Benedetto Pellizzari, crkveno je glazbeno stvaralaštvo doseglo svoj vrhunac. O njemu se i njegovim skladbama dosada malo znalo. Proučavanjem i ponovnim izvođenjem njegovih skladbâ utvrđeno je da se radi o velikom i važnom glazbeniku. Stoga je trebalo otkriti to važno glazbeno zapostavljeno blago i knjiški ga predstaviti javnosti.

Objavlivanjem ovih duhovnih skladbâ B. Pellizzarija potvrđuje se da su Split i Hrvatska uvijek bili dio europske kulture, jer je glazba, koju nalazimo u ovoj knjizi, odjek europskoga glazbenog utjecaja. Zbog toga su neke duhovne skladbe ovoga »umnog i vrijednog glazbenika« objelodanjene, a mogu se izvoditi u bogoslužju ili koncertno.

Crkveni dokument o božanskomu štovanju *Koncerti u crkvama* (1987.) naglašava da treba veoma marno čuvati stoljetnu crkvenu glazbenu baštinu. U obnovljenom se bogoslužju Drugoga vatikanskog sabora mnoga važna djela crkvene glazbene umjetnosti ne mogu izvoditi, jer su se promijenile bogoslužne okolnosti (izravno sudjelovanje vjernika u bogoslužju). Međutim važne skladbe, iako nemaju mjesto u obnovljenom bogoslužju, treba promicati, čuvati i izvoditi na koncertima svete glazbe. Zato će se veći dio skladbâ, objavljenih u ovoj knjizi B. Pellizzarija, izvoditi na priredbama duhovne glazbe, a samo će se jedan dio moći pjevati u bogoslužju.

Zbirka izabranih duhovnih skladbâ Benedetta Pellizzarija podijeljena je na tri dijela: *Uvod (Prilike u Splitu u XVIII. stoljeću, Glazbeni život Splita u*

doba Benedetta Pellizzarija, Život i rad, Važnija djela, Napomene o obrađenim skladbama, Stil skladbi Benedetta Pellizzarija, Mise (Messa a quattro voci per organo, Messa a 4), Moteti (Božićno vrijeme, Korizmeno vrijeme – Veliki tjedan, Uskrsno vrijeme, Duhovi, Blagoslov s Presvetim Sakramentom, Slavlja Blažene Djevice Marije, Blagdan sv. Dujma).

U glazbenoj se pismohrani splitske prvostolnice nalazi veliko glazbeno blago, koje se pjevalo u bogoslužju prošlih stoljeća. Ono je duhovno nadahnjivalo i odgajalo mnoge hrvatske naraštaje, a mi ga trebamo upoznavati i prenositi našim budućim glazbenim naraštajima.

Zbog manjka kvalitetne glazbene građe hrvatske glazbene baštine knjiga *Benedetto Pellizzari* maestra Marovića dobro će poslužiti crkvenim pjevačkim zborovima. Oni će u njoj naći nešto što će moći iskoristiti, jer se u knjizi nalaze jednostavne i složene skladbe.